

מכתבים למערכת

לעניין ההגנה על הפרטיות בפרסומי בית-המשפט

מאמרו המעניין של תומר מוסקוביץ (משפטים יח 431) מזכיר גם את פסקי-הדין של בתי הדין המשמעתיים על-פי חוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א – 1961. נראה לנו כי המחבר לא דק פורטא, ומן הראוי להרחיב את הדיון דוקא בסוגיא זו. אכן, כלל 73(א) לכללי לשכת עורכי-הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים), תשכ"ב – 1962, קובע כי "הדיון המשמעתי יתנהל בדלתיים סגורות", ובתי-המשפט – וכן בתי-הדין, מתייחסים לכך כאל איסור פרסום. אך לכלל זה ישנם כמה וכמה חריגים.

ראשית, מגיש התלונה רשאי להיות נוכח בדרך-כלל בשעת הדיון ורשאי לקבל את תוצאות הדיון, וזאת על-פי כלל 73(ב) אשר הוסף בשנת תשמ"ג. שנית, על-פי סעיף 67א לחוק עצמו (תיקון תשמ"ז), בית-משפט או רשות-שפיטה רשאי לצוות על המצאת תיק בית-הדין או מסמך מתוכו, בכפיפות לכלל סודיות הדיון. יש בכך שני סדקים בחומת הסודיות.

אולם כאשר לפרסום השם, אנו חולקים על דעת המחבר (הערה 61), כי פרסום שם הנאשם הוכר כעונש או כי הוא חלק מפסק-הדין. הפרסום הוא חלק מההחלטות האחרות אשר בית-הדין רשאי להחליט, על-פי סעיף 69 לחוק, ואינו נכלל בין העונשים המפורטים בסעיף 68 לחוק. גם על-פי סעיף 69 ישנם שני מקרים שונים אשר בהם הכלל והירצא-מן-הכלל מנוגדים זה לזה.

על-פי סעיף 69(א)(6), בית-הדין המשמעתי רשאי "לצוות על פרסום פסק הדין, כולו או חלקו, בציון שמו של הנאשם או בלי ציון שמו, הכל כפי שיקבע בית הדין", ובהעדר הוראה כזו יחולו הוראות כלל 73 בדבר סודיות הדיון.

לעומת זאת, על-פי סעיף 69(ב) לחוק, כאשר בית-הדין המשמעתי הטיל עונש של השעיה או הוצאה מהלשכה, "יפורסמו הכרעת הדין וגזר הדין, כולם או חלקם, כפי שיקבע בית-הדין, על-אף האמור בסעיף 69(א)", בציון שמו של הנאשם, זולת אם החליט בית-הדין מפורשות, מטעמים מיוחדים שיפורשו בהחלטתו, שלא יצוין שמו של הנאשם". מכאן, שבהעדר החלטה מיוחדת – חלה כאן חובת פרסום. השינויים בעמדת בית-המשפט העליון שצוטטו על-ידי המחבר אינם שינויים כלל והם נובעים מההבדל בין שני המקרים הנ"ל.

השאלה בדבר פרסום שמו של הנאשם בהליכים משמעתיים בעת בירור ערעור בבית-המשפט העליון אינה כה פשוטה, וזאת משום הניגוד בין סעיף 73 לכללים לבין הוראות הפומביות בדיוני בית-המשפט העליון לפי סעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה ולפי סעיף 68 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד – 1984.

הסוגיה נדונה בהרחבה בבית-המשפט העליון בפרשת שליט נ' הועד המחוזי של לשכת עוה"ד בירושלים (המ' 458/79 על"ע 8/78, פסד"מ ב 33), שבה החליטו השופטים לנדוי וכהן כי הוראות חוק בתי המשפט עדיפות על הוראות סעיף 69(6) לחוק

לשכת עורכי-הדין. מ"מ הנשיא לנדוי, כתוארו אז, שאל: "...מה טעם כהוראה הבאה בעליל להשעות את הפירסום עד למיצוי כל זכויות הערעור, כולל הערעור לבית המשפט העליון, כאשר הגשת ערעור כזה גוררת אחריה ממילא מתן פומבי לשמו של הנאשם?" (עמ' 37) והשופט ח' כהן, כתוארו אז, מביא בחשבון הכתמת שמו של הנאשם עקב הערעור ולא עקב החלטה השיפוטית, אך מסכם כך: "על כל פנים לא יתן בית המשפט זה את ידו לכסות באהבה — קרי: באיסורי פירסום על פשעי עורכי הדין: לא, חלילה, על מנת להרתיעם מלהביא ערעוריהם עד לפני בית משפט זה..... אלא על מנת להבטיח — ולהפגין קבל עם ועדה — שהכל שווים לפני החוק" (עמ' 41): ואילו השופטת בן-פורת, (כתוארה אז), בדעת מיעוט, העדיפה את הוראות חוק לשכת עורכי הדין על הוראות חוק בתי המשפט.

נחמן אמיתי